

Nazwa elementu proj. bud.	I. Projekt architektoniczno- budowlany.
Nazwa zamierzenia budowlanego	Remont konserwatorski ogrodzenia cmentarza przykościelnego przy kościele parafialnym p.w. św. Kazimierza w Radziejowicach.
Adres obiektu budowlanego	ul. Kubickiego 3, 96-325 Radziejowice, powiat żyrardowski, woj. mazowieckie
Kategoria obiektu budowlanego	VIII
Nazwa jednostki ewidencyjnej	Radziejowice
Nazwa i numer obrębu ewidencyjnego	0019 Radziejowice
Numer działki ewidencyjnej,	167
Nazwa i adres inwestora,	Parafia Rzymsko-Katolicka p.w. św. Kazimierza Królewicza w Radziejowicach. ul. Kubickiego 3, 96- 325 Radziejowice, powiat żyrardowski, woj. mazowieckie

Jednostka projektowania: **Biuro Budownictwa, 95-020 Stróża, ul. Tenisowa 34**

Zespół autorski:

Architektura:
mgr inż. arch. Jacek Sokołowski upr. proj. nr 90/83/WML

Konstrukcja:
mgr inż. Łukasz Liberek upr. proj. nr LOD/1369/PWOK/10

Zagadnienia konserwatorskie:
mgr inż. Bogdan Mincikiewicz upr. konserwatorskie nr 13/ 97

kwiecień 2024 r.

Spis treści.

		Skala	Strona
A.	Projekt architektoniczno-budowlany		
I.	Opis techniczny.		
II.	Informacja o obszarze oddziaływania obiektu.		
III.	Rysunki:		
01	Sytuacja.	1:200	
02	Ogrodzenie - inwentaryzacja uszkodzeń.	1:100	
03	Ogrodzenie – remont.	1:100	
04	Przęsło ogrodzenia.	1:20	
IV.	Uprawnienia.		
V.	Izba.		
VI.	Oświadczenie.		
VII.	Inwentaryzacja fotograficzna.		
B	Opinie, uzgodnienia, pozwolenia i inne dokumenty.		
	Decyzja konserwatorska.		
	BIOZ.		

Opis techniczny
do projektu remontu konserwatorskiego ogrodzenia cmentarza przykościelnego
kościół parafialny p.w. św. Kazimierza
w Radziejowicach, powiat żyrardowski, woj. mazowieckie.

1. Zakres opracowania.

Opracowanie obejmuje ocenę stanu technicznego ogrodzenia oraz projekt jego remontu.

2. Materiały wyjściowe.

- a/ umowa z Inwestorem,
- b/ zalecenia konserwatorskie Mazowieckiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków z dnia 07 grudnia 2023 r.
- c/ wizja lokalna i pomiary inwentaryzacyjne luty 2024 r.
- d/ karta ewidencyjna zabytków architektury i budownictwa- kościół parafialny p.w. św. Kazimierza w Radziejowicach oprac. Dorota Koszewska, wkładka oprac. Jacek Swinarski, maj 1980 r.
- e/ karta ewidencyjna zabytków architektury i budownictwa- kościół parafialny p.w. św. Kazimierza w Radziejowicach oprac. Eliza Marcjanik, 1982 r.
- f/ karta ewidencyjna zabytków architektury i budownictwa- dzwonnica przy kościele parafialnym p.w. św. Kazimierza w Radziejowicach oprac. Dorota Koszewska, 1980 r.
- g/ Kościół parafialny p.w. św. Kazimierza w Radziejowicach - oprac. Małgorzata Laskowska- Adamowicz OT NID w Warszawie 07.10.2014 r.
- h/ uzgodnienia z Mazowieckim Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków.
- i/ Obiekt wpisany do rejestru zabytków pod numerem 349/62 z dnia 02.02.1962 r.

3. Lokalizacja.

Kościół położony jest w Radziejowicach przy ulicy Kubickiego 3, na działce o numerze ewidencyjnym 167. Nieruchomość zlokalizowana jest na wschodnim krańcu wsi, po północnej stronie drogi z Warszawy do Mszczonowa. Ww. droga biegnie w śladzie zabytkowej alei lipowej prowadzącej z pałacu do kościoła. Cmentarz przykościelny wydzielony jest murem murowanym ogrodzeniem. W jego południowo - zachodnim narożniku usytuowana jest dzwonnica. Teren dawnego cmentarza przykościelnego jest zadrzewiony. W skład starodrzewu wchodzi kłony, daglezie i modrzewie.

4. Dane historyczne.

Wieś Radziejowice położona jest w powiecie żyrardowskim nad rzeką Pisią Gągoliną, około 12 km na południowy zachód od Grodziska Mazowieckiego. Od XV w. do początku XVIII w. należała do rodu Radziejowskich, następnie Ossolińskich, a do wybuchu II wojny światowej do rodziny Krasińskich.

W 1786 roku Anna z Ossolińskich i hr. Kazimierz Krasiński - oboźny koronny uzyskali pozwolenie na erygowanie parafii i wybudowanie kościoła w radziejowskich włościach. Pierwszy, drewniany kościół zlokalizowany był na wzniesieniu naprzeciw pałacu. W latach 1820 - 1822 staraniem Józefa Wawrzyńca Krasińskiego, kasztelana i senatora Królestwa

Polskiego i jego żony Emilii z Ossolińskich wzniesiono murowany kościół według projektu Jakuba Kubickiego, nadwornego architekta króla Stanisława Augusta Poniatowskiego wraz z drewnianą dzwonnica i zabudowaniami plebanii. Projekt kościoła nawiązywał do zwycięskiej koncepcji przedstawionej przez architekta w 1792 roku w konkursie na Świątynię Opatrzności Bożej w Warszawie. Kubicki wykorzystał twórczo niezrealizowany projekt przy realizacjach kościołów w Mokobodach i Nadarzynie. Kościół w Radziejowicach łączy w sobie cechy obu ww. świątyń i jest uważany za arcydzieło mazowieckiego klasycyzmu.

W latach 1873 - 1889 w miejscu starej dzwonnicy z trzema dzwonami na czterech drewnianych słupach i podmurowaniu została wzniesiona z ofiarowanej przez Józefa Krasińskiego cegły dzwonnica murowana.

Cmentarz, pierwotnie usytuowany wokół kościoła, został w latach 60 XIX w. przeniesiony na oddzielną działkę położoną na wschód od kościoła. Na cmentarzu znajduje się murowana kaplica rodziny Krasińskich wzniesiona w XIX w. w stylu neogotyckim.

5. Ogrodzenie.

Ogrodzenie ma w przybliżeniu kształt wydłużonego ośmioboku, w którego południowo-zachodnim narożu usytuowana jest dzwonnica. W części południowej, równoległej do ul. Kubickiego, na osi fasady kościoła, zlokalizowana jest główna, dwuskrzydłowa brama metalowa o szerokości 2.80 m. W części południowo-zachodniej, południowo-wschodniej i zachodniej usytuowane są metalowe furty. W części północnej ogrodzenia, na osi podłużnej świątyni, usytuowana jest brama metalowa, jednoskrzydłowa o szerokości 4.00 m. Część południowo-zachodnia, południowa i południowo-wschodnia ogrodzenia wzniesiona jest na fundamencie z kamienia polnego grubości około 0.60 m. i wysokości od 0.30 m do 0.50 m nad terenem, a wyżej z cegły ceramicznej, pełnej o wysokości około 0.35 m. Z cegły wzniesiono również filary bramowe, filary furt oraz słupki metalowych przęseł usytuowanych nad murowanym cokołem frontu. Nakrywy filarów i słupków części frontowej wykonano jako czterospadowe z cegły ceramicznej. Nakrywy filarów furty w części zachodniej i bramy północnej, murowane z cegły, murowanych z cegły cokołów frontu oraz murowanego z kamienia polnego ogrodzenia pozostałej jego części wykonano jako dwuspadowe z cegły ceramicznej. Filary bramowe i filary furt frontu zwieńczone ceramiczną kulą z krzyżykiem. Wymiary rzutu filarów bramy frontowej 1.00 x 0.60 m i wysokości 2.75 m, wysokość skrzydeł metalowych 2.10 m. Wymiary słupków pośrednich frontu - 0.44 x 0.60 m i wysokości 2.40 m. Wysokość przęseł metalowych ok. 1.20 m. Wymiary filarów furt frontu 0.80 x 0.56 m i wysokości od 2.10 m do 2.30 m. Wymiary metalowych skrzydeł furt frontu – ok. 1.40 x 1.70 m. Wymiary filarów furty w części zach. 0.65 x 0.58 m i wysokości 1.80 m. Wymiary metalowego skrzydła furt zach. - ok. 1.25 x 1.60 m. Wymiary filarów bramy północnej 0.54 x 0.66 m i wysokości 1.96 m. Wymiary metalowego skrzydła bramy – 4.00 x 1.60 m. Wysokość ogrodzenia wykonanego z kamienia wynosi od 1.25 m do 1.30 m, grubość 0.60 m.

Ślusarka metalowa ogrodzenia wtórna, nawiązująca do wzorów historycznych.

6. Stan zachowania.

6.1. Elementy murowane.

Filary i słupki pośrednie frontowego fragmentu ogrodzenia, na który składają się część południowo-zachodniej, południowej i południowo-wschodniej, wykonane z cegły ceramicznej pełnej na podmurówce z kamienia są w średnim stanie technicznym. Nakrywy wykonane z cegły spoinowanej z biegiem lat utraciły szczelność na skutek wykruszenia zaprawy poddanej niszczącemu działaniu wody i mrozu. Umożliwiło to penetrację wody w głąb filarów i

spowodowało rozsądzenie i liczne pęknięcia konstrukcyjne. Czynniki atmosferyczne spowodowały również korozję powierzchniową cegieł. Na cokole ogrodzenia, jego dwuspadowej, ceglanej nakrywie oraz fragmentach gzymsów pod nakrywami słupków i filarów widoczne są efekty korozji biologicznej. Większe ubytki spoinowania i nieszczelności naprawiano w przeszłości mocną zaprawą cementową. W celu zatrzymania infiltracji wody niektóre nakrywy filarów i słupków pokryto warstwą betonu. Niestarannie wykonane naprawy wywarły negatywny wpływ na estetykę tego fragmentu ogrodzenia.

Pozostałe ogrodzenie wykonane z kamienia polnego znajduje się w bardzo złym stanie technicznym. Fragment ogrodzenia zachodniego w części sąsiadującej ze starodrzewem, na skutek rozrastania się jego systemu korzeniowego, odchylił się od pionu o 10 do 20 stopni oraz przemieścił się w poziomie, zagrażając katastrofą. Obszerne fragmenty części północno-zachodniej, północnej i północno-wschodniej są w stanie ruiny. Mur w części wschodniej uległ przemieszczeniu w poziomie. Jego odchylenie od pionu wynosi 5 stopni. Na całej długości ogrodzenia kamiennego występują liczne pęknięcia konstrukcyjne i ubytki materiału. Nakrywa z cegły ceramicznej jest nieszczelna, z licznymi ubytkami. Na obszernych fragmentach ogrodzenia występuje korozja biologiczna. Podobnie jak w części frontowej nieszczelności, pęknięcia i ubytki naprawiano doraźnie mocną zaprawą cementową i betonem. Przyczyną tak poważnych zniszczeń jest prawdopodobnie zbyt płytkie fundamentowanie, opisane wyżej niszczące działanie wody opadowej przy braku prawidłowej izolacji nakryw, brak dylatacji, a przede wszystkim niszczące działanie korzeni drzew rosnących zbyt blisko ogrodzenia. Remont tej części ogrodzenia i zachowanie go w obecnym kształcie jest niemożliwy bez usunięcia drzew.

6.2. Ślusarka

Ślusarka metalowa ogrodzenia wtórna, nawiązująca do wzorów historycznych, w dobrym stanie technicznym.

6.3. Uszkodzenia z podziałem na fragmenty ogrodzenia:

(Oznaczenia literowe jak na rysunku sytuacji)

- Fragment „J-I”

Nakrywa dwuspadowa z cegły ceramicznej wtórnej.

Stan: korozja, porosty, pęknięcia i ubytki cegły, doraźne naprawy uszczelniające zaprawą cementową, na fragmentach spękaną i odparzoną. Kalenica i okapy nakrywy „falujące”.

Mur z kamienia polnego spoinowany zaprawą cementową, miejscami spękaną, w przyziemiu porosty i algi. Niewielkie odchylenia od pionu.

- Fragment „I-H”

Na odcinku od załamania „I” do punktu odległego o 2.00 m na północ od furty zachodniej stan nakrywy i muru jak na fragmencie „J-I”. Słupki ceglane furty ze spękaniami konstrukcyjnymi i zaawansowaną korozją cegły, ubytkami fugowania, doraźnymi niestarannymi naprawami zaprawą cementową. Od ww. punktu do naroża „H” mur wypchnięty przez korzenie kasztanowca, z wychyleniem od pionu części górnej na zewnątrz dochodzącym do 20 stopni. Wypchnięcie spowodowało liczne pęknięcia konstrukcyjne i obłuzowanie kamienia. Stan ogrodzenia ocenia się jako zagrażający katastrofą.

- Fragment „H-G”

Na odcinku około 6.0 m od naroża „H” w kierunku wschodnim ogrodzenie zawaliło się. Pozostała część w stanie zagrażającym katastrofą z wychyleniem od pionu części górnej na zewnątrz od 10 do 15 stopni. Liczne spękania konstrukcyjne muru kamiennego, poluzowane kamienie, nakrywa ceglana z obszernymi ubytkami i obluzowanymi ceglami. Ww. stan jest skutkiem wypychania ogrodzenia przez korzenie drzew posadzonych zbyt blisko muru.

- Fragment „G-F”

Od naroża „G” do północnej bramy wjazdowej mur kamienny z wychyleniem od pionu części górnej na zewnątrz około 5 stopni w rejonie klonu, którego oś jest oddalona około 0.5 m od ogrodzenia. Mur spękany, pokryty porostami nakrywy z ubytkami, kalenica i okapy nakrywy „falujące”. Od wschodniego słupka bramy do naroża „F” na skutek wypychania przez korzenie blisko rosnących klonów mur z poważnymi pęknięciami konstrukcyjnymi i osuniętymi fragmentami zalegającymi po północnej stronie ogrodzenia.

- Fragment „F-E”

Około 2.5 m fragment zaczynający się w narożu „F” uległ zawaleniu i zalega po zewnętrznej stronie ogrodzenia. Środkowa część oraz fragment przy narożu „E” zagraża katastrofą.

- Fragment „E-D”

Od naroża „E” do połowy tego fragmentu na szerokości rosnących w pobliżu ogrodzenia świerków mur z poważnymi pęknięciami konstrukcyjnymi i odchyleniem górnej części około 5 stopni na zewnątrz ogrodzenia. Na szerokości klonów rosnących w pobliżu naroża „D” mur wypchnięty na zewnątrz.

- Fragment „A-B-C-D”

Ogrodzenie z cegły na podmurówce z kamienia w średnim stanie technicznym. Uszkodzone fragmentami lica cegieł, nakrywy zniszczone pokryte wylewką z zaprawy cementowej z dachówkami karpiówkami pod cegłą, szczelne spoinowanie, pęknięcia konstrukcyjne słupów. Podmurówka z kamienia polnego wyspoinowana szczelną zaprawą. Wtórne przesła metalowe i furtki w dobrym stanie technicznym.

7. Rozwiązania projektowe.

Planuje się przeprowadzenie renowacji i napraw frontowego fragmentu ogrodzenia wykonanego z cegły wraz z elementami metalowymi.

Ze względu na bardzo zły stan techniczny muru pozostałego ogrodzenia wykonanego z kamienia oraz wychylenie od pionu, w znacznych fragmentach będącego w stanie ruiny, planuje się przeprowadzenie niezbędnych napraw oraz jego częściowej przebudowy. Ogrodzenie kamienne we fragmentach oznaczonych na rysunku planuje się przebudować w sposób umożliwiający bezkolizyjny rozrost systemu korzeniowego pobliskich drzew. Planuje się zastosowanie metalowego ogrodzenia na słupkach stalowych, posadowionych na słupowych fundamentach, usytuowanych w gruncie w miejscach nie kolidujących z systemem korzeniowym drzew, znajdujących się bezpośrednio przy ogrodzeniu. Ostateczną lokalizację fundamentów ustalić w miejscach nie kolidujących z korzeniami drzew, na podstawie

wcześniej wykonanych odkrywek. Długość przęseł nowego, metalowego ogrodzenia dostosować do rozstawu fundamentów. Zniszczone fragmenty ogrodzenia rozebrać do poziomu terenu. Rekonstruowane kamienne fragmenty ogrodzenia zostaną posadowione na głębokości około 1,0 m poniżej poziomu gruntu.

7.1. Ogólny zakres napraw.

Fragment długości około 2.85 m od strony dzwonnicy naprawić poprzez oczyszczenie spoin z wykruszzonej zaprawy, oczyścić kamień zabrudzony zaprawą i porostami, w miejscach pęknięć mur zszyć prętami stalowymi, spoiny ponownie starannie zaspoinować. Wykonać nową nakrywę z cegły ceramicznej pełnej, ręcznie formowanej.

Fragment ogrodzenia po obu stronach naroża „I” na wysokości modrzewia o długości ok. 5.0 m oraz fragment ogrodzenia od naroża „H” w kierunku dzwonnicy o długości ok. 8.7 m kolidujący z korzeniami drzew wyburzyć. Pozostałe części muru naprawić jak opisano wyżej. W narożu „H” wznieść z materiału pozyskanego z przewróconego w tym miejscu starego muru filar narożny o długości boków 2 x 1.2 m z nakrywą ceramiczną. W miejscu wyburzonych fragmentów wykonać ogrodzenie składające się z przęseł stalowych o długości 2.5 m każde, zamocowanych w istniejącym naprawionym murze i przemurowanym narożu oraz pośrednio utwierdzonych w słupkach stalowych posadowionych na fundamencie betonowym. Przęsła bez podmurówki, nadwieszane nad terenem, celem ochrony korzeni starodrzewu.

Fragment „G-H” rozebrać. W narożach „G” i „H” wykonać z odzyskanego kamienia filary o długości boków 2x 1.0 i 2x 1.2 m. W miejscu wyburzonych fragmentów wykonać ogrodzenie składające się z przęseł stalowych o długości 2.5 m jak opisano wyżej.

Fragment „F-G” z wyjątkiem ceglanych filarów bramy północnej rozebrać. W miejscu wyburzonych fragmentów wykonać ogrodzenie składające się z przęseł stalowych o długości 2.5 m. Pośredni filar wymurować z odzyskanego kamienia. Przeprowadzić renowację ceglanych filarów oraz naprawić metalową bramę.

Fragmenty „D-E” i „E-F” rozebrać. W miejscu wyburzonych fragmentów wykonać ogrodzenie składające się z przęseł stalowych o długości 2.5 m. Filary wymurować z odzyskanego kamienia.

Przeprowadzić renowację fragmentu „A-B-C-D” ceglaneanego ogrodzenia. Renowacja cegły, wymiana nakryw ceglanych, wymiana spoin, czyszczenie, hydrofobizacja. Naprawy konstrukcyjne słupów. Wymiana spoin w kamiennej podmurówce, naprawy. Renowacja metalowych przęseł i furtek.

7.2. Renowacja ogrodzenia z cegły.

Wątki ceglane:

Powierzchnie muru należy oczyścić z brudu i nawarstwień. Należy wykuć wszystkie głęboko zniszczone cegły o ubytkach sięgających powyżej kilku centymetrów. Usunięcia wymagają także wadliwe uzupełnienia wątków ceglanych wykonane zaprawami cementowymi. Z powodu zbyt dużej szczelności spoin należy wykuć wszystkie cementowe spoiny. Istniejące, zniszczone pokrycie słupków oraz przęseł z zaprawy, zniszczonej cegły oraz dachówki usunąć. Po etapie wykucia zniszczonych partii należy oczyścić powierzchnię wątków ceglanych. Stosunkowo nieduży stopień zabrudzenia, brak szczelnej czarnej patyny skłania do zastosowania łagodnej metody mycia. Proponuje się oczyszczenie gorącą parą wodną pod ciśnieniem z zastosowaniem detergentów oraz miejscowo pasty z kwaśnym fluorkiem amonu (w przypadku większego stopnia zabrudzenia). Po zabiegu czyszczenia lico muru należy obficie opłukać wodą. Ze względu na miejscowo duży stopień zaatakowania przez glony należy przeprowadzić zabieg dezynfekcji odpowiednim preparatem glonobójczym.

Wszystkie ubytki całych cegieł należy przemurować cegłami pełnymi, ręcznie formowanymi, na zaprawie wapienno – piaskowej z niewielkim dodatkiem trasu. Wszystkie spękane fragmenty wzmocnić prętami nierdzewnymi w systemie Stati-Cal lub równorzędnym. Odtworzyć nakrywy przęsł na rolkę oraz zwieńczenia słupów z cegły ręcznie formowanej oraz kształtek. Prace murarskie wykonać na zaprawie wapienno-piaskowej z trasem. Nakrywy murować na ww. zaprawie z dodatkiem białego cementu.

Powierzchnię cegieł przeznaczonych do ekspozycji należy wzmocnić poprzez zabieg impregnacji preparatem krzemooorganicznym metodą powlekania i nasycania pędzlem lub natryskiwania. Mniejsze ubytki należy uzupełnić zaprawą barwioną w masie zwracając uwagę na dostosowanie wykończenia powierzchni do pierwotnej faktury cegieł. Spoinowanie należy wykonać zaprawą wapienno – piaskową z niewielkim dodatkiem trasu.

Istniejące przęsła stalowe, furtki, bramy:

Furtki, bramy, przęsła stalowe oczyścić z rdzy i resztek warstw malarskich, przeprowadzić niezbędne naprawy i rekonstrukcje brakujących elementów. Następnie pomalować podkładem antykorozyjnym i farbą o podwyższonej odporności na warunki atmosferyczne w kolorze czarnym, matowym lub grafitowym, matowym.

Zakres prac:

- Oczyszczenie wszystkich elementów metalowych z nawarstwień korozji ręcznie papierem ściernym, szczotkami drucianymi lub metodą piaskowania.
- Dodatkowe oczyszczenie fragmentów z wyraźnym występowaniem rdzy preparatem odrdzewiającym.
- Przeprowadzić niezbędne naprawy i uzupełnienia.
- Naniesienie podkładu wiążącego rdzę np. Epoxy - Brunox.
- Pomalowanie powierzchni dwuskładnikowym lakierem poliuretanowym w kolorze czarnym lub grafitowym, mat. Zastosowany zostanie lakier LOWIGRAF PUR firmy Polifarb-Łódź. Lakier ten ma dobre właściwości antykorozyjne, wysoką odporność na warunki atmosferyczne i nie wymaga stosowania dodatkowej warstwy podkładowej.

Renowację kamiennej podmurówki ogrodzenia wykonać zgodnie z poniższym opisem.

7.3. Remont ogrodzenia kamiennego.

7.3.1. Pnie drzew usytuowanych w pobliżu ogrodzenia oszalować. Wyburzyć oznaczone na rysunku fragmenty ogrodzenia do poziomu terenu, nie odsłaniając systemu korzeniowego. Rozbiórkę ogrodzenia wykonywać ręcznie. Kamień z rozbiórki odkładać na zewnątrz ogrodzenia. Materiał rozbiórkowy gromadzić poza strefą lokalizacji systemu korzeniowego drzew, w taki sposób aby nie ograniczał on wsiąkania wód opadowych oraz naturalnej aeracji i nasłonecznienia gruntu w tym rejonie. W miejscu wyburzonych fragmentów wykonać ogrodzenie składające się z przęsł stalowych o długości 2.5 m, zgodnie z rysunkiem szczegółowym, wg. następującego zakresu:

- Wykonać wykop pod rdzenie żelbetowe metalowych słupów ogrodzenia na głębokość około 110.0 cm chroniąc maksymalnie istniejący system korzeniowy drzew. UWAGA! Wykop w obszarze drzew wykonywać ręcznie. Część systemu odkrytego podczas prac należy zabezpieczyć przed czynnikami zewnętrznymi, w szczególności przed nasłonecznieniem, materiałami budowlanymi. W trakcie prac ocenić realne zagrożenie dla drzewostanu i ewentualnie wykonać opracowanie uwzględniające zabezpieczenie drzew w trakcie realizacji prac.
- Wykonanie rdzeni żelbetowych słupów.
- Wykonanie izolacji podziemnych elementów betonowych masami bitumicznymi.

- Zamontowanie metalowych słupów ogrodzenia na rdzeniach.
- Wykonać i zamontować metalowe przęsła ogrodzenia oraz pomalować j.w.

7.3.2. Wykonać fragmentaryczną rekonstrukcję ogrodzenia, w postaci filarów opisanych powyżej. Właściwą statykę budowli zapewni nowy fundament posadowiony na głębokości min. -1.0 m poniżej poziomu otaczającego terenu.

Zakres prac związanych z rekonstrukcją fragmentów ogrodzenia:

- Rozebrać istniejące lub pozostałe zniszczone fragmenty ogrodzenia. Materiał kamienny z odzyskany w wyniku rozbiórki starannie oczyścić, posegregować, wysuszyć, odsolić i zmagazynować w suchym, dobrze przewietrzanym miejscu, w celu ponownego wbudowania.
- Wykonać wykop pod ścianę fundamentową ogrodzenia na głębokość około 110.0 cm chroniąc maksymalnie istniejący system korzeniowy drzew. UWAGA! Wykop w obszarze drzew wykonywać ręcznie. W trakcie ręcznego odkrywania systemu korzeniowego przeprowadzić jego analizę. Na jej podstawie wskazać zakres ingerencji w system korzeniowy i równoważące go prace w koronie drzew. Część systemu odkrytego podczas prac należy zabezpieczyć przed czynnikami zewnętrznymi, w szczególności przed nasłonecznieniem, materiałami budowlanymi. W trakcie prac ocenić realne zagrożenie dla drzewostanu i ewentualnie wykonać opracowanie uwzględniające zabezpieczenie drzew w trakcie realizacji prac.
- Wykonać ściany fundamentowe do poziomu izolacji poziomej którą należy usytuować około 10.0 cm nad poziomem terenu. Część podziemną muru fundamentowego wykonać z odzyskanego kamienia polnego murowanego na zaprawie cementowo-wapiennej.
- Na poziomie około 10 cm nad terenem wykonać izolację poziomą z warstwy papy termozgrzewalnej.
- Wykonać mur ogrodzenia nad poziomem izolacji z kamienia odzyskanego z ogrodzenia (kamień nie może być zawilgocony i zasolony), murowanego na zaprawie wapienno-trassowej.
- Ścianę ogrodzenia obustronnie wyspoinować zaprawą j.w.
- Odtworzyć nakrywy ogrodzenia z cegły ręcznie formowanej oraz kształtek. Prace murarskie prowadzić na zaprawie wapienno-piaskowej z trasem oraz dodatkiem białego cementu. Wykonać w cegle kapinos odcinający wodę opadową. Nakrywa powinna być dylatowana i zabezpieczona poprzez impregnację środkiem hydrofobowym.
- Przy ogrodzeniu, z obu jego stron, wykonać opaskę żwirową na szerokości około 30cm i głębokość również około 30cm, w technologii opisanej przy wykonywaniu opaski przy budynku. Opaskę oddzielić od ogrodzenia folią kubelkową, natomiast od strony trawnika geowłókniną.

7.3.3. Renowacja pozostawionych fragmentów ogrodzenia kamiennego.

Zakres prac związanych z renowacją fragmentów ogrodzenia:

- Rozebrać istniejące ceglane nakrywy ogrodzenia.
- Oczyścić i ewentualnie wykonać dezynfekcję lica kamiennego.
- Usunąć wszystkie spoiny z muru kamiennego.
- Uzupełnić ubytki w murze ogrodzenia z kamienia odzyskanego z ogrodzenia (kamień nie może być zawilgocony i zasolony), murowanego na zaprawie wapienno-trassowej.
- Wykonać ewentualne naprawy konstrukcyjne prętami nierdzewnymi jak opisano powyżej.
- Ścianę ogrodzenia obustronnie wyspoinować zaprawą j.w.

- Odtworzyć nakrywy ogrodzenie z cegły ręcznie formowanej oraz kształtek. Prace murarskie prowadzić na zaprawie wapienno-piaskowej z trasek oraz dodatkiem białego cementu. Wykonać w cegle kapinos odcinający wodę opadową. Nakrywa powinna być dylatowana i zabezpieczona poprzez impregnację środkiem hydrofobowym.
- Przy ogrodzeniu, z obu jego stron, wykonać opaskę żwirową na szerokości około 30cm i głębokość również około 30cm, w technologii opisanej przy wykonywaniu opaski przy budynku. Opaskę oddzielić od ogrodzenia folią kubełkową, natomiast od strony trawnika geowłókniną.

7.3.4. Renowację i naprawy ceglanych filarów wykonać zgodnie z wykonanym w poprzednich pozycjach opisem.

7.3.5. Naprawy i renowację metalowej bramy i furtek wykonać zgodnie z wykonanym w poprzednich pozycjach opisem.

Informacja o obszarze oddziaływania obiektu.

Nazwa elementu proj. bud.	I. Projekt architektoniczno- budowlany.
Nazwa zamierzenia budowlanego	Remont konserwatorski ogrodzenia cmentarza przykościelnego kościoła parafialnego p.w. św. Kazimierza w Radziejowicach.
Adres obiektu budowlanego	ul. Kubickiego 3, 96-325 Radziejowice, powiat żyrardowski, woj. mazowieckie
Kategoria obiektu budowlanego	VIII
Nazwa jednostki ewidencyjnej	Radziejowice
Nazwa i numer obrębu ewidencyjnego	0019 Radziejowice
Numer działki ewidencyjnej,	167
Nazwa i adres inwestora,	Parafia Rzymsko-Katolicka p.w. św. Kazimierza Królewicza w Radziejowicach. ul. Kubickiego 3, 96- 325 Radziejowice, powiat żyrardowski, woj. mazowieckie

Jednostka projektowania: **Biuro Budownictwa, 95-020 Stróża, ul. Tenisowa 34**

Projektant:

mgr inż. arch. Jacek Sokołowski upr. proj. nr 90/83/WMŁ

kwiecień 2024 r.

Stosownie do artykułu 3 ust 20 ustawy z dnia 7 lipca 1994 roku prawo budowlane (t. j. Dz. U. 2023 poz. 682 ze zm.) ilekroć w ustawie jest mowa o obszarze oddziaływania obiektu - należy przez to rozumieć teren wyznaczony w otoczeniu obiektu budowlanego na podstawie przepisów odrębnych, wprowadzających związane z tym obiektem ograniczenia w zabudowie tego terenu.

Stosownie do artykułu 20 ust.1 pkt 1c ustawy z dnia 7 lipca 1994 roku prawo budowlane (t. j. Dz. U. 2023 poz. 682 ze zm.) do podstawowych obowiązków projektanta należy: określenie obszaru oddziaływania obiektu.

Stosownie do paragrafu 5 ust. 1 rozporządzenia Ministra Rozwoju z dn. 11.09. 2020 r. (Dz. U. z 2020 r. poz. 1609 ze zm.) w sprawie szczegółowego zakresu i formy projektu budowlanego: projekt budowlany obejmuje między innymi projekt zagospodarowania działki lub terenu, zawierający informację o obszarze oddziaływania obiektu, o której mowa w paragrafie 18 ww. rozporządzenia.

Roboty obejmują remont konserwatorski ogrodzenia cmentarza przykościelnego kościoła parafialnego p.w. św. Kazimierza w Radziejowicach.

W/w remont nie powoduje zmiany sposobu zagospodarowania terenu i użytkowania remontowanego obiektu budowlanego, a także nie jest zaliczony do przedsięwzięć wymagających przeprowadzenia postępowania w sprawie oceny oddziaływania na środowisko w rozumieniu przepisów o ochronie środowiska.

Przedmiotowa działka graniczy z działką drogową nr ewid. 192/4 (ul. Kubickiego), działką drogową nr ewid. 287/1 (ul. Kubickiego, ul. Ogrodowa) oraz działką nr ewid. 166/4 należącą do parafii. Na działce tej usytuowane są budynki plebanii. Istniejące ogrodzenie będące przedmiotem remontu konserwatorskiego zlokalizowane jest w granicy z ww. działkami. Remontowany obiekt nie wprowadza ograniczeń w zabudowie działki nr ewid. 166/4, zatem nie wyznacza się obszaru jego oddziaływania.

Nazwa elementu proj. bud.	II. Opinie, uzgodnienia, pozwolenia i inne dokumenty.
Nazwa zamierzenia budowlanego	Remont konserwatorski ogrodzenia cmentarza przykościelnego kościoła parafialnego p.w. św. Kazimierza w Radziejowicach.
Adres obiektu budowlanego	ul. Kubickiego 3, 96-325 Radziejowice, powiat żyrardowski, woj. mazowieckie
Kategoria obiektu budowlanego	VIII
Nazwa jednostki ewidencyjnej	Radziejowice
Nazwa i numer obrębu ewidencyjnego	0019 Radziejowice
Numer działki ewidencyjnej,	167
Nazwa i adres inwestora,	Parafia Rzymsko-Katolicka p.w. św. Kazimierza Królewicza w Radziejowicach. ul. Kubickiego 3, 96- 325 Radziejowice, powiat żyrardowski, woj. mazowieckie
Jednostka projektowania:	Biuro Budownictwa, 95-020 Stróża ul. Tenisowa 34
Spis zawartości:	1. Decyzja konserwatorska 2. BIOZ.

kwiecień 2024 r.

Informacja dotycząca bezpieczeństwa i ochrony zdrowia w trakcie prowadzenia remontu konserwatorskiego ogrodzenia cmentarza przykościelnego przy kościele parafialnym p.w. św. Kazimierza w Radziejowicach.

Adres obiektu budowlanego	ul. Kubickiego 3, 96-325 Radziejowice, powiat żyrardowski, woj. mazowieckie
Kategoria obiektu budowlanego	X
Nazwa jednostki ewidencyjnej	Radziejowice
Nazwa i numer obrębu ewidencyjnego	0019 Radziejowice
Numer działki ewidencyjnej,	167
Nazwa i adres inwestora,	Parafia Rzymsko-Katolicka p.w. św. Kazimierza Królewicza w Radziejowicach. ul. Kubickiego 3, 96-325 Radziejowice, powiat żyrardowski, woj. mazowieckie

Jednostka projektowania: **Biuro Budownictwa, 95-020 Stróża ul. Tenisowa 34**

Zespół autorski:

Architektura:

mgr inż. arch. Jacek Sokołowski upr. proj. nr 90/83/WML

Konstrukcja:

mgr inż. Łukasz Liberek upr. proj. nr LOD/1369/PWOK/10

Zagadnienia konserwatorskie:

mgr inż. Bogdan Mincikiewicz upr. konserwatorskie nr 13/97

kwiecień 2024 r.

1. Zakres robót dla całego zamierzenia budowlanego oraz kolejność realizacji poszczególnych robót.

Roboty obejmują remont konserwatorski ogrodzenia cmentarza przykościelnego.

Całość zamierzenia składa się z :

- robót przygotowawczych obejmujących przygotowanie placu budowy
- robót zabezpieczających pnie drzew (szalowanie) oraz robót zabezpieczających system korzeniowy (ekranowanie)
- robót ziemnych
- robót betoniarskich
- robót izolacyjnych
- szycia pęknięć murów
- robót murarskich
- robót ślusarskich

2. Wykaz istniejących obiektów na działce.

Na działce w obrębie murowanego ogrodzenia zlokalizowany jest kościół i dzwonnica. Wokół budynku zlokalizowana jest droga procesyjna.

3. Wskazanie elementów zagospodarowania działki, które mogą stwarzać zagrożenie bezpieczeństwa i zdrowia ludzi.

- roboty budowlane wykonywane wokół czynnego budynku kościoła, w pobliżu istniejącego starodrzewu. W części zachodniej ogrodzenia drzewo na odciegach stalowych chroniących je przed przewróceniem. Mur kamienny ogrodzenia na wielu odcinkach w ruinie bądź w stanie zagrażającym katastrofą budowlaną.

4. Wskazania dotyczące przewidywanych zagrożeń występujących podczas realizacji robót budowlanych, określających skalę i rodzaje zagrożeń oraz miejsce na działce, czas ich wystąpienia.

- roboty rozbiórkowe /możliwość zawalenia ogrodzenia, /
- roboty ziemne/obsunięcie ziemi, podkopanie skutkujące przewróceniem się ogrodzenia lub drzewa/.

5. Wskazania sposobu prowadzenia instruktażu pracowników przed przystąpieniem do realizacji robót szczególnie niebezpiecznych.

Pracownicy zatrudnieni przy robotach budowlanych podlegają obowiązkowemu szkoleniu BHP oraz badaniom lekarskim zgodnie z odpowiednimi przepisami.

Wykonawca przed przystąpieniem do realizacji, zobowiązany jest opracować instrukcję bezpiecznego wykonywania robót i zaznajomić z nią pracowników.

6. Wskazania środków technicznych i organizacyjnych, zapobiegających niebezpieczeństwom wynikającym z wykonywania robót budowlanych w strefach szczególnego zagrożenia zdrowia lub w ich sąsiedztwie, w tym zapewniających bezpieczną i sprawną komunikację, szybką ewakuację na wypadek pożaru, awarii i innych zagrożeń.

Opracowanie harmonogramu dostaw transportu budowy i produkcji umożliwiającego sprawną komunikację bieżącą i na wypadek zagrożeń, oraz ograniczającego potrzebę składowania materiałów.

Wygradzenie terenu budowy w sposób uniemożliwiający dostęp osób postronnych. Ogrodzenie pełne, h min. = 1.50 m + tablica informacyjna z wykazem adresów i telefonów zgodnie z obowiązującym rozporządzeniem. Zapewnić właściwe oświetlenie terenu budowy.

Wygradzenie barierami ochronnymi lub taśmą i oznakowanie tablicami ostrzegawczymi stref niebezpiecznych.

Prace mogą wykonywać wyłącznie pracownicy posiadający aktualne badania lekarskie. Poszczególne prace mogą wykonywać pracownicy posiadający odpowiednie kwalifikacje i uprawnienia do obsługi sprzętu.

Przed przystąpieniem do realizacji prac szczególnie niebezpiecznych należy odpowiednio przeszkolić pracowników, ze szczególnym uwzględnieniem stosowania bezpiecznych metod pracy.

Pracownicy budowy zobowiązani są do stosowania środków ochrony indywidualnej: kasków, odzieży i obuwia roboczego oraz szelek i pasów bezpieczeństwa.

Maszyny, urządzenia i sprzęt podlegający dozorowi technicznemu powinny posiadać dokumenty uprawniające do ich eksploatacji. Należy przestrzegać parametrów użytkowania maszyn i urządzeń / dopuszczalna nośność, udźwig, ciśnienie, temperatura itp/ Ruchome części maszyn muszą być wyposażone w osłony zapobiegające wypadkom.

Rusztowania i drabiny muszą być atestowane spełniać wymogi PN. Ich eksploatacja możliwa jest tylko po komisijnym odbiorze i zapisie w Dzienniku Budowy. Rusztowania powinny mieć informację o maksymalnym, dopuszczalnym obciążeniu. Rusztowania typowe winny posiadać stosowny atest wytwórni zaś montaż powinien być wykonany zgodnie z instrukcją. Rusztowania nietypowe wykonać zgodnie z projektem. Montaż i rozbiórkę rusztowań winni prowadzić pracownicy odpowiednio przeszkoleni, przy wykonywaniu robót na wysokości pracownicy powinni być zabezpieczeni pasami ochronnymi i linką mocowaną do stałych elementów konstrukcji. Zabrania się ustawiania i rozbiórki rusztowań o zmroku bez zapewnionego oświetlenia, w czasie gęstej mgły, opadów deszczu i śniegu, podczas burzy i wiatru o szybkości ponad 5m /s. Wchodzenie i schodzenie z rusztowań powinno odbywać się w miejscach do tego przeznaczonych. Podłoże, na którym ustawia się rusztowania powinno zapewniać jego stabilność. Nośność urządzenia do transportu materiałów na wysięgnikach mocowanych do konstrukcji rusztowania nie może przekraczać 150.0 kg. Rusztowanie z rur stalowych powinno mieć instalację odgromową oraz uziemienie. Rusztowanie szczelnie osłonić siatką. Zrzucanie elementów rozbieranych rusztowań jest zabronione.

Stanowiska robocze znajdujące się powyżej 2.0 m nad poziomem terenu powinny być zabezpieczone barierkami o wysokości 1.10 m i deską krawężnikową o wysokości 15 cm od poziomu podłogi stanowiska.

W miejscach zagrożonych spadaniem przedmiotów należy wyznaczyć strefę niebezpieczną, odpowiednio ją ogrodzić i oznakować. Strefa $s=1/10$ wysokości, nie mniej niż 6.0 m.

Strefę niebezpieczną należy oznakować i ogrodzić poręczami bądź zabezpieczyć daszkiem ochronnym. Daszek powinien być na wysokość nie mniejszej niż 2.4 m od terenu ze spadkiem 45 stopni.

Drabiny zabezpieczyć przed przesuwaniem się po podłożu. Ustawiać pod kątem 65 -75 °. Drabina powinna wystawać co najmniej 0.75 m ponad krawędź płaszczyzny wejścia.

Przy montażu elementów za pomocą sprzętu mechanicznego należy stosować odpowiednie typy zawiesi, nie przekraczać dopuszczalnych obciążeń zawieszanymi elementami. Przed podniesieniem dokonać zewnętrznych oględzin elementu. Należy stosować liny kierunkowe. Prawidłowo zaczepiać haki i zawiesia. Kontrolować prawidłowość zawieszenia po podniesieniu elementu na wysokość 0.5 m. Zachować strefy bezpieczeństwa i używać prawidłowych sygnałów porozumiewawczych. Prace prowadzić przy dogodnych warunkach pogodowych.

7. Podstawa prawna

Dz. U. 03.169.1650 – j.t. Rozp. 1997 09 26

Ogólne przepisy bezpieczeństwa i higieny pracy.

Dz. U. 03.47.401 Rozp. 2003 02 06

Bezpieczeństwo i higiena pracy podczas wykonywania robót budowlanych.

Dz. U. 02. 191. 1596 Rozp. 2002 10 30

Minimalne wymagania dotyczące bezpieczeństwa i higieny pracy w zakresie użytkowania maszyn przez pracowników podczas pracy.

Dz. U. 02. 108. 953 Rozp. 2002 06 26

Dziennik budowy, montażu i rozbiórki, tablica informacyjna oraz ogłoszenie zawierające dane dotyczące bezpieczeństwa pracy i ochrony zdrowia.

Dz. U. 01. 118. 1263. Rozp. 2001 09 20

Bezpieczeństwo i higiena pracy podczas eksploatacji maszyn i innych urządzeń technicznych do robót ziemnych, budowlanych i drogowych.

Dz. U. 98. 115. 744. Rozp. 1998. 07. 28.

Ustalanie okoliczności i przyczyn wypadków przy pracy oraz sposób ich dokumentowania, a także zakres informacji zamieszczanych w rejestrze wypadków przy pracy.

Dz. U. 96. 69. 332. Rozp. 1996. 05. 30.

Przeprowadzanie badań lekarskich pracowników, zakres profilaktyczny opieki zdrowotnej nad pracownikami oraz orzeczenia lekarskie wydawane do celów przewidzianych w Kodeksie Pracy.

Dz. U. 96. 62. 285. Rozp. 1996.05.28

Szczegółowe zasady szkolenia w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy.